Ч. 70 (11.638). Львів, середа 30. березня 1927. Pocztowa opłata załacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Замотеличення.

Львів, 29. березня 1927,

Українське громадське життя під Польщею все ще находиться у фазі замотеличення. Удар Ради Амбасадорів з 14. березня 1923 був такий сильний і вимірений так знечацька проти нас, що й досі частина нашого громадянства, як замотеличина, вертиться на одному місці, не знаючи, що з собою почати, кудою звернутися, що робити.

Наша передвоєнна, воєнна і повоєнна політика базувалася на орієнтаціях. Наші політики-специ в передвоєнній добі звертали очі громадянства на конституційну Австрію, протиставлячи їй деспотичну царську Росію; у воєнному періоді ставлено перед наші очі „непобідні" центральні держави у противагу антанті і Росії; в післявоєнній добі на ступінь нашого „спасителя" видвигнено антанту, називаючи відданим нам прихильником то Англію, то Італію, то навіть Японію, які — мовляв — не люблять Польщі і з огляду на будучу (трелю) Росію (покликуваноси при тому на тав. льондонський протокол з 1915 р.) вирішать східно-галицьку справу по лінії наших домагань. Орієнтаційна гіпноза на протязі двох десяток літ майже всеціло заваготіла була над нашим громадянством, наносячи українській справі величезні шкоди, ведучи нас по орієнтаційному бездутті від одної катастрофи до другої.

Коли згадуємо про це, то не з метою робити закиди нашим політичним керманичам, нашим відповідальним політикам. Бо вони теж вперше найшлися були на широких, крутих і тернистих шляхах великої політики, яка вимагала небуденного знання, передумання всіх можливостей, у подробицях виробленого пляну, вичерпуючої підготовки сил, бистрої орієнтації і пригожих умовин для здійснення наміченого пляну. Не з метою дорікань і закидів згадуємо про це, тільки для ствердження фактів. Успіхи, хоч і переходові, осягали ми тільки тоді, коли мали відвагу спертися на власні сили, коли в народньої гущі викликали на поверхню життя власну енергію і динаміку. Так було на Вел. Україні в початках революції 1917. р., так було підчас протигетьманського повстання, так було в Галичині підчас перевороту 1918 р. Більшовики побідили своїх противників виключно тільки викликанням дрімучих в масах сил і піддержкою та побуджуванням зросту їх динаміки. На жаль, ми не вміли вдержувати викликаних сил у відповідному напруженні, не вміли поглиблювати їх динаміки, а через те впадали в одну катастрофу за другою. Керму над викликаними ким іншим силами обіймали орієнтаційні гіпнотизери, нерішучі, з вічними сумнівами в души, з якоюсь безосновною, наскрізь трансцедентальною вірою в прихильність чужих сил, а тимсамим в добрий кінець справи.

Та орієнтаційна гіпноза довела нас до того становища, в якому тепер находимося. Очевидно, це дуже дорога лекція, яка повинна була нас чогось научити. І справді здавалося, що після акту 14. березня 1923 звільна, але послідовно гіпноза уступає, що наше громадянство приходить до рівноваги, дивиться дійсности у вічі і в о п е р т ю н а в л а с н і с и л и збирається шукати виходу зі страшного положення.

В створених умовинах годилось перш усього розглянути загальне положення, холодно перевести оцінку і переоцінку нашої дотеперішньої політики і почати підготовчу працю *ab ovo*, зберігаючи ідеальні, будуючі вартости веденої боротьби і достоїнство нації. Основою нашої політики в п о в о р о т н і й п і д г о т о в ч і й с т а д і ї повинно бути не допустити до звязання вузлом приязни чи добросусідських відносин посідачів українських земель. На жаль, анархічні елементи, від яких аж кишить в нашій історії, дійсні чи мимовільні виновники катастрофи або їх епігони, орієнтаційні гіпнотизери не позбулися своєї недуги. Не лише не позбулися, але в останніх часах почали масову інфекцію її заразків. Після всіх хибних орієнтацій для роздвоєння національних сил, для розпорошення будучих елементів, в угоду всім ворогам українського народу видвигнено четверту з черги (на протязі двацятиліття) орієнтацію, а саме орієнтацію на більшовизм. Очевидно, для інфекції нової гіпнози наші орієнтаційники легкодушно і богохульно надуживають імени Рад. України, заслонюючи цим іменем службу чужим інтересам. Годиться при цій нагоді ще раз, може в сотий раз, зазначити, що Рад. Україна не є ідентична з більшовизмом, що на Україну, без огляду на її зверхню політуру, на Україну радянську чи яку-небудь іншу, орієнтується весь український нарід, бо тим самим він орієнтується н а с е б е с а м о г о, на власні сили. Сутністю, основним змістом Рад. України не є та чи інша влада, та чи інша політична або соціяльна партія, тільки українська нація зі своїм Вчора, Нині і Завтра.

І тому всякі орієнтації на якісь сили — за винятком своєї власної — є злочином, повторюванням помилок, які вже на нас пімстилися; є верстанням уже пройденої нами дороги. В нинішньому моменті треба нам не вишукувати нової орієнтації; не пускати орієнтаційну гіпнозу; не роздрібнювати і розпорошувати народніх сил, не викликувати примари отаманщини, непродуманими кроками не обєднувати посідачів українських земель; не замотеличувати громадянство, а закусивши зуби і вепршись всім організмом у власний ґрунт — працювати, єднати сили, творити нові позитивні вартости, підготовлюватися до зустрічі нових дій. **Ф. Ф.**

Тимчасове притишення.

Сензаційне повідомлення „Giornale d' Italia". — Італійські махінації. — Югославія не бажає війни, але до неї готується. — Остаточний обрахунок.

(Від власного кореспондента.)

Білгород, 25. березня 1927.

Непорозуміння, які почалися між Італією та Югославією після альбансько-італійського пакту, розвивалися досить хутко і дійшли до того, що цими днями мало бракувало, щоб на берегах Адрійського моря спалахнуло нове полумя війни. Найбільше допоміг цьому *„Giornale d' Italia"*, що в своїй кореспонденції детально повідомив про надзвичайні військові приготовлення Югославії, які ведуться під особистим керовництвом і доглядом самого короля. Мета цих приготовлень — напад на Альбанію, а в звязку з цим, розуміється, і на Італію.

Знаючи войовничу вдачу сербів, як і те, що військові завірюхи взагалі на Балканах дуже легко здіймаються, ця звістка звернула на себе загальну увагу. З приводу цього заповнились цілі шпальти ґазет, а між політиками заговорили про поважну загрозу мирові. Але ця сензація, як і взагалі кожда, що виростає хутко до неймовірних розмірів, не менше хутко і зникає. Так приблизно було з „катастрофічним землетрусом у Югославії", так у значній мірі стоїть справа і з великим військовим приготовленням для нападу на Альбанію.

Кажуть люди, що у страха — очі великі. Ця приповідка в значній мірі може бути пристосована до поведінки фашистівської Італії, яка готуючись до війни, побрязкуючи весь час зброєю і роблячи все для того, щоб обтягнути Югославію залізним кільцем ворогів, — сама боїться збройної зустрічі зі своїм сусідом. Це з одного боку, а з другого — Італія наперед бажає, користуючись методами старої Австро-Угорщини, приготовити ґрунт на те, щоби власну вину, відвічальність за свої вчинки гарненько опісля звалити на іншого. Цим можна й пояснити всі ті алярмуючі звістки про ріжні події в Югославії, які виходять з італійських джерел.

Уже в попередніх наших дописах ми писали про аґресивні наміри Італії та зупинялися на нещирости ріжних „дружніх" відносин між нею та Югославією. Завдяки наївности бувшого міністра закордонних справ М. Нінчіча, Італія спокійно могла снувати свою павутину проти Югославії. Після оголошення альбансько-італійського пакту, імперіялістично-фашистівське шило Італії нарешті вилізло з мішка „дружніх сусідських відносин". Югославія почала очевидно тепер інтензивніше готовитись до можливого збройного нападу, лише для самоохорони, для власного забезпечення.

Цими днями югославянський міністр закордонних справ Н. Періч з нагоди бюджетних дебат виголосив промову, в котрій рішуче підкреслює миролюбивий настрій Югославії і згоду її пустити міжнародню комісію, яка проконтролювала би військові приготування на югославянській границі. Це предложення не зустріло великого одушевлення в Італії, але примусило її знизити свій тон, змінити на спокійнішу, трагічну позу, в якій так закохані істеричні італійці. Але справу анкети зустрінуто досить ворожо і в самій Югославії, лише з інших причин, а проводирі опозиційних партій у скупштині піднесли домагання дати пояснення та висловити думку, що анкетна комісія мусить переглянути не лише місцеві кордони, але також альбанські та італійські.

Та це лише домагання опозиції, з котрою міністр закордонних справ певно не буде дуже рахуватися, знаючи наперед, що Італія дійсно озброєна і маючи за собою могутнього спільника—Англію, на анкету ніколи не згодиться. Отже Югославія перенесе певно і цю образу, це пониження, що його запропонувала сама, лише тому, що тепер вона дійсно бажає мира. Треба знати, що вона має нині тяжке становище завдяки ворожо настроєним сусідам та останньому звоtoтові Румунії на бік Італії в подяку за Басарабію. А головне, що вона ще не встигла добре приготовитись до війни.

Тому можна сподіватися, що подібних конфліктів та непорозумінь ще будемо мати досить і то в недалекому часі, аж поки не прийде нарешті до остаточного обрахунку на берегах Адрійського моря.

В. Анський.

Що це значить?

З приводу „заяви" о. Залітача.

Присилають нам з Яворова таку „заяву":

„Заявляю, що до партії УНС не належу. *о. А. Залітач.* Яворів, 26. березня 1927".

Читаєш цю „дипльоматику" і питаєш себе: що це значить? Як то о. А. Залітач, старший священик, директор жіночої семинарії СС. Василіянок в Яворові, педагог, що має формувати душі молодого покоління, впливати на кристалізацію характерів будучих учительок, світити їм своїм прикладом, власними словами і ділами будувати для них непорушний закон етики і моралі, одинокий зі священиків бере участь у хлібоїдському збіговищі у Львові й опісля заявляє, що він до „партії УНС" не належить. Чи не виглядає це так, якби хтось допустився нпр. крадежі і прицуплений на горячому вчинку заявляв: я до злодійської організації не належу? Чи така заява дає йому основу далі находитися в рядах чесного громадянства?

Хлібоїди або „партія УНС" — як каже о. Залітач — є „найлеґальнішою" — скажім — орґанізацією під польським сонцем, але, не зважаючи на те, вона ділає тайно, скрито, в заулках і закамарках, не лише не оголошує прилюдно, явно і славно місця і речинця своїх зібрань, але навіть після відбутого збіговища видає „комунікат до преси", в якому не подає ані о д н о г о п р і з в и щ а. Тільки через недискрецію чи хвалькуватість протеґуючого хлібоїдщину „Дзєнніка Львовского" ми довідалися про всіх тих „діячів", що затягнулися під прапор Даниловича, Стов-

---

Red. czas. „Dilo" Pr. 128/27. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 65 (11033) z dnia 24. marca 1927 r. pod tytułem: „Żywo senacji" w ustępach a) między słowami „bilsze" a „Dla nas", b) między słowami „dumky" a słowami „Derżawna", c) między słowami „menszostej" a „Tym samym", d) między słowami „sojmu" a „Stiniujuczy", e) między słowami „naslidkamy" a „represijna", f) między słowami „nasełennia" a „Ostanni". g) „Te ce" do końca artykułu zawiera znamiona zbrodni z § 65a uk. że zatem zarządzona przez Prokuraturę d. 23. marca 1927 i w tym dniu wykonana konfiskata jest usprawiedliwiona i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. — Lwów, 25. marca 1927. — Hawel.

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. i. z. 131/27. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułów umieszczonych w czasopiśmie „Dilo" Nr. 67 (11.035) z dnia 26. marca 1927 pod tytułem: „Wykładajut" w ustępie między słowami „samowrjaduwannia" a słowami „Nasza" zawiera znamiona zbrodni z § 65 a ust. karn. i występku z § 302 uk. że zatem zarządzona przez Prokuraturę dnia 25. marca 1927 r. konfiskata jest usprawiedliwiona i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. — Lwów, dnia 25. marca 1927 r. Hawel.

пюка і д-ра Світальського, а між тими „дієчами“ на першому плані придибали й о. Залітача. Чи, колиб не виявлено всіх тих „передових“ мужів, о. Залітач написав би „заяву“, що до „партії УНС“ не належить? Очевидно, ні! А врештою теперішній хлібоїдський посол Ем. Залуцький, коли в 1922 р. появилася у нас вістка про висунення його „Пястом“ і дефензивою кандидатом на посла, теж відпекувався, присилав „заяви“, що він не кандидує і т. д. А опісля при помочі терору і польських та хрунівських голосів став послом.

Отже така „заява“ не вистачає. Не вистачає теж і „пояснення“ о. Залітача, розсіване в Яворові, немов би він на тому збіговищі найшовся під натиском польської шкільної влади. Очевидно, все це байки для малих дітей. Знаємо польську шкільну владу, однак мусимо зазначити, що так далеко її інгеренція ані матеріяльна, ані моральна не сягає. Бо колиб так було, то на тому збіговищі мусілиб були найтися крім о. Залітача всі директори не лише наших приватних шкіл, але в першу чергу державних шкіл.

Отже мусіли бути інші причини участи о. Залітача у „воєвідському зїзді“ хлібоїдів. Не належимо до тих, що хочуть за всяку ціну стручувати в ґеєнну громадських грішників. Коли хтось кається і то щиро, то треба йому простити. Але тієї щирости ми не добачуємо. Коли о. Залітач справді щиро відхрещується сатани і його діл, то нехай прилюдно подасть дійсні причини своєї участи в збіговищі хлібоїдів і нехай прилюдно признається до гріха та зобовяжеться більше не вступати на шлях хлібоїдщини. Врештою, о. Залітач, як сам зазначує, є членом УХО (Української Християнської Організації). В основу цеї організації покладено збереження християнської етики в громадському житті. Нехай УХО вирішить, наскільки о. Залітач своєю поведінкою береже принціпи своєї організації.

Т.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Централбанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

Конституц'я (Основний закон)

Рада Народніх Комісарів УСРР.

(Продовження.)

Уповноважені Народніх Комісаріятів Союзу РСР при уряді УСРР входять у склад Ради Народніх Комісарів з правом ухвального або дорадчого голосу. Також і інші особи можуть входити до Ради Народ. Ком. згідно з постановою ВУЦВК-ту. На випадок відсутности Народніх Комісарів і уповноважених входять до Ради їх заступники з правом ухвального голосу. — В Раді Народніх Комісарів беруть участь з правом дорадчого голосу: Уповноважені народніх комісаріятів Союзу РСР при УСРР, якщо їм ВУЦВК не надав права ухвального голосу; Голова Державного Політичного Управління (давне „Чека“), постійний представник УСРР при уряді Союзу ССР та інші високі урядники, допущені окремою постановою ВЦУВК-ту. Всі декрети та постанови Ради Народніх Комісарів в межах її компетенції є обовязкові для всіх установ, урядових і приватних осіб. Скасувати або припинити їх законну силу можуть тільки вищі інституції. До компетенції Ради Народніх Комісарів належить: кермувати діяльністю народніх комісаріятів і всіх урядів; кермувати діяльністю місцевих виконавчих комітетів у межах чинного законодавства; наглядати за діяльністю уповноважених народніх Комісаріятів Союзу РСР при УСРР, погоджувати їхню діяльність і поміж собою і з народніми комісаріятами та іншими урядами УСРР; розглядати та затверджувати декрети і постанови в межах передбачених конституцією а також виконувати владу в УСРР: попередньо розглядати проекти декретів і постанов, а також кодекси, що їх подається на затвердження будьто власним, будьто союзним центральним органам; розглядати та розвязувати питання, передані ВУЦВК Комітетом Ради Народніх Комісарів; попередньо обмірковувати концесійні договори, розглядати бюджет УСРР і предкладати на затвердження ВУЦВК-у а також розглядати проєкти кошторисів обовязуючих на території УСРР органів народніх комісаріятів Союзу Р. С. Р; розглядати діяльність народніх комісаріятів УСРР і уповноважених союзних комісаріятів; розвязувати розбіжности між народніми комісаріятами УСРР і уповноваженими народніх комісаріятів Союзу РСС як між собою так і з окружними виконавчими комітетами в справах, що належать до компетенції Ради Нар. Комісарів; розглядати та полагоджувати протести на постанови Української Економічної Наради, комісій при Раді Народн. Комісарів УСРР а також протести та скарги на чинности Народніх Комісарів і уповноважених Нар. Комісаріятів СРСР; затверджувати видатки Народніх Комісарів та інших установ УСРР; предкладати Президії ВУЦВК-у до затвердження вибраних заступників Народніх Комісарів; затверджувати голов та членів комісій при Раді Нар. Комісарів і інших урядових осіб; припиняти та подавати до Президії ВУЦВК-у на скасування постанови окружних виконавчих комітетів, та касувати їх безпосередньо в невідкладних випадках, розглядати звіти та доповіди місцевих викон. комітетів; орудувати резервовим, субвенційним та іншими фондами УСРР; розвязувати всі інші питання, що належать до компетенції Ради Нар. Комісарів чинним законодавством.

При Раді Народн. Комісарів, УСРР утворюється Українську Економічну Нараду та інші сталі й тимчасові комісії, що працюють на підставі особливих інструкцій.

Народні комісаріяти УСРР.

Безпосереднє завідування окремими галузями державного правління УСРР спочиває на вгорі названих народніх комісаріятах, на чолі яких стоять народні комісари, вибирані та відкликувані ВУЦВК-том. Кермування боротьбою з політичною та економічною контрреволюцією і бандитизмом спочиває в руках державного Політичного Управління, на чолі якого стоїть Уповноважений Обєднаного Державного Політичного Управління Союзу РСР. Кермування військовими й морськими справами, закордонними справами, почтою і телеграфом і комунікацією на території УСРР, здійснюють уповноважені народніх комісаріятів Союзу РСР при УСРР.

Вища Рада Народнього Господарства і Народні Комісаріяти Зовнішньої і Внутрішньої Торговлі, Фінансів, Праці і Робітничо Селянської Інспекції підлягають ВУЦВК-тові і Раді Народніх Комісарів УСРР, а рівночасно виконують директиви відповідних обєднаних Комісаріятів Союзу РСР. Народній комісаріят Зовнішньої і Внутрішньої Торговлі виконує на території УСРР директиви обєднаного союзного комісаріяту в обсягу внутрішньої торговлі. Взаємовідносини однойменних народніх комісаріятів УСРР з такими самими Комісаріятами Союзу РСР управильнені обома конституціями і загальними та спеціяльними нормами. Постанови ВУЦВК-ту, його Президії, Ради Народніх Комісарів УСРР і Української Економічної Наради обовязують також уповноважених загальносоюзних народніх комісаріятів. Народні Комісари є відповідальні перед ВУЦВК-том, його Президією та Радою Народніх Комісарів як за загальне кермування так і за свою і підчинених їм органів діяльність. При народніх комісаріятах утворені під їх головуванням колегії, зложені з заступників народнього комісара і членів в числі встановленім окремо для кожного комісаріяту.

Всі справи в колеґіях вирішуються більшістю голосів. Самі Народні Комісари можуть особисто рішати тільки про такі справи, які належать до їх компетенції. Коли колегії або окремі їх члени не погоджуються з якою небудь постановою Народнього Комісаря, то вони можуть, не припиняючи виконання постанови, опротестувати її перед Радою Народніх Комісарів. Місцевими органами народніх комісаріятів є відповідні відділи та інспектури виконавчих комітетів або окремі установи на місцях.

Господарка народнім добром.

Обвинитель чи обвинувачений!

Процес б. нахазного комісаря Народнього Дому П. Черкавського проти радн. І. Лісковацького.

В суботу, дня 26. ц. м. відбулася в окружнім карнім суді перед трибуналом суду присяжних карна розправа проти б. комісаря Народного Дому радн. І. Лісковацького. Обвинителем його є загально відомий Лев Черкавський, наслідник І. Лісковацького на комісарському стільці.

Провідником трибуналу був радн. Антоневич, а вотантами радники Ангельовський і Зґуральський. Обвинуваченого заступав адвокат д-р Дверніцький а обвинителя приватного д-р Глушкевич. Слід підкреслити, що акт обвинувачення був виготовлений виключно в польській мові. Обвинувачений радн. І. Лісковацький відповідав теж виключно у польській мові. Достроївся до загального польського фону вповні і заступник прив. обвинителя тоїж д-р Глушкевич, що промовляв іменем

ІВ. НІМЧУК.

Олександер Мишуґа як мистець і людина.

Спроба характеристики.

Олександер Мишуґа — виїмкова постать як мистець і людина. Виїмкова з того погляду, що його неврівняний теноровий голос і його благородна, ніжна душа й чутке, вразливе серце дозволяли йому творити з одного боку мистецькі креації справді надзвичайного рівня, а з другого — діла-добродійства тревалої вартости і невянучої слави. Це був дійсно один з наших найбільших мистців співу й один з найкращих, найбільш тямучих українських громадян.

Нинішнє наше покоління мало або й нічого не знає про мистецьку карієру й небувалі мистецькі успіхи Олександра Мишуґи. Причиною цього те, що О. Мишуґа примушений був з відомих причин працювати ціле життя на чужих сценах, а також те, що наша суспільність ще не дійшла до зрозуміння того, що таке культ визначних в народі і не навчилася плекати й ширити його в науку грядучим поколінням. Нехайжеж хоч цих кілька стрічок нагадає нашому поколінню славу й заслуги того артиста з Божої ласки і великого громадянина.

Передтим кілька дат з його життя. Ол. Мишуґа уродився в 50-их роках мин. століття у Виткові Новім, радехівського повіту. Був учеником учительської семинарії у Львові, де виховувався в бурсі Ставропигійського Інституту. Там пізналися на його голосі і завдяки людям доброї волі він міг виїхати до Італії на науку. Таким чином став він співаком італійської школи, але згодом виробив собі свою власну систему співання й орудування голосом, у що втаємничував на старости літ цілий гурт молодих адептів співу, ведучи спеціяльну школу оперового співу у Варшаві. Виступав у ріжних операх, але найдовше, майже постійно працював у польській опері у Варшаві, ставши її гордістю і славою й полонивши весь музикальний загал того міста.

В чомуж криється тайна мистецьких успіхів Мишуґи? Який був його голос?

Сучасники Мишуґи, що мали нагоду його чути й подивляти, впевняють однозгідно, що тайни його успіхів слід шукати не тільки в мягкости, легкости, звучности й рідкій красі його голосу, але також у відповідній інтерпретації співаного слова. Мишуґа не тільки співав, але й переживав ролю свого героя. Оповідають, що кожний виступ в опері абсорбував його так, що він після того вже не міг уночі заснути і навіть не пробував кластися до ліжка. Так міг співати тільки справжній мистець-творець!

Зрозуміло, що в своїм часі були на нього спрямовані очі й серця цілої музикальної громади, всіх тих, що його хочби раз чули. Ще нині горять очі у тих, що оповідають про ентузіястичні овації після виступів Мишуґи, про його великі тріюмфи й нечувані звукові ефекти, що їх він осягав. Його відтворювання і переживання на сцені з якоюсь дивною силою переносилися на слухачів, що разом з ним плакали, горювали і раювали, переживаючи глибоко його ролю. Ледви чи богато співаків витворювало таку дивну атмосферу на салі, як незабутній Мишуґа. А вже в гробовій мовчанці і в найвищому напруженні чекала публика тої хвилі, коли її любимець зачне ту улюблену, солодку, головну понисову арію... А після того ураган оплесків, одушевлені оклики, цвіти. Незабутні хвилі!

Мишуґа вмів, як мало хто, стилізувати контрасти і фразувати з незвичайною легкістю і мягкістю. Техніка його віддиху була незрівняна, голос його плив, здавалося, з самого серця. Коли до того додати високу музичну культуру, якою він відзначався, то матимемо перед собою образ Мишуґи-артиста.

З його найбільш відомих креацій слід відмітити креації Рауля, Ліонеля, Трубадура, Вільгельма, Йонтка. Характеристичний його мистецький псевдонім: Філіппі, що під ним він виступав в операх; цей псевдонім обрав він собі в память свого батька Пилипа — і це дуже вимовно свідчить про його привязання до своєї родини. Ця прикмета його характеру не дала йому потонути в чужому морю, як це було з богатьома визначними людьми, що вийшли з нашого народу. На українську суспільність ділали глибоко пісні Лисенка в його інтерпретації (Мені однаково!), його улюблена „Помарніла наша доля“ й ін., що їх він співав на Шевченківських святах то-що. Останній його виступ на нашій естраді мав місце в часі ювилейного Шевченківського свята 1914 р., на якому він співав у Спортовій Палаті у Львові.

Про Мишуґу як людину і громадянина сказано вже дещо вище. Він мав вразливе на людську недолю, просто золоте серце, яке жило всіми болями, надіями й радощами нашого народу. Відгукувався на всі наші потреби загально-національного характеру, спеціяльно опікуючись нашими музичними товариствами і реміснично-промисловою бурсою у Львові, на яку давав постійно княжі жертви. Підпомагав також українські видавництва, у своїм Виткові допоміг збудувати церкву, словом — усі свої великанські заробітки віддавав на народні цілі. Ще на короткий час перед своєю смертю прислав на руки мої і д-ра Назарука з Швеції, де заробляв лекціями співу, більшу жертву на українські сироти в Галичині.

Для повноти характеристики О. Мишуґи додам, що він був великим ідеалістом, людиною глибоко віруючою. Учасники першого українського паломництва до св. землі памятають добре, як по дорозі й в поході до св. гробу він співав у поході „Тебе Бога хвалим“, що робило на всіх глибоке, потрясаюче враження.

Пять літ минуло з того часу, як нестало нашої гордости і слави — великого мецената українського народу, що щедрою рукою обдаровував усіх на право і ліво, хоч сам жив незвичайно солідно і скромно, відмовляючи собі навіть найнеобхідніших річей. Нестало того, що не одну сльозу зворушення тиснув з людських очей підчас своїх виступів, але й утер неодну сльозу горя з очей потребуючих і терплячих. Нехайжеж память Олександра Мишуги живе в серцях українського народу по всі часи!

„патріота“ Л. Черкавського виключно по польськи.

Акт обвинувачення закидує І. Лісковацькому, що своїм спростуванням у „Газеті Поранній“ витягнув на світло денне нечувано безвідповідальну господарку Л. Черкавського майном „Народнього Дому“, чим Л. Черкавський почув себе ображеним.

Заступник обвинуваченого д-р Дверніцький предложив цілий ряд доказів на яркі надужиття Черкавського а саме: 1) свідків на обставину, що п. Іван Пашкевич, як призначений для контролі бухгальтерії Нар. Дому урядник, ствердив усякі неправильности в господарці майном Нар. Дому, що їх допускався Л. Черкавський, а зокрема висилку до Варшав 2000 зол. почтою. На дотичних почтових рецепісах вискробані прізвища правдивих адресатів, а натомість вписані інші; 2) свідків на обставину, що Л. Черкавський, як правительствений комісар Нар. Дому виплачував Д. Яблонському по 250 зол., Стефанові Пашкевичові по 200 зол., Гарасимчукові по 150 зол. і М. Салашові по 130 зл. місячно під покришкою приняття їх на службу до бібліотеки і ніхто з них у бібліотиці інституту не працював, а всі вони натомість були заняті в редакції та адміністрації політичної газети „Голос Народа“, що з Народнім Домом нічого спільного не мав. Далі на обставину, що Л. Черк. видав з фондів Нар. Дому суму 8000 золотих під покришкою субсидії для Т-ва „Рольничий Союз“ у Львові, хоч це т-во не веде ніякої господарської діяльности, а ніяка економічна установа взагалі не надається до субвенціонування з фондів інституту „Народ. Дім“. Такими субсидіями можуть користуватися виключно культурні та гуманітарні установи. Цілаж названа субвенція мала служити для осіб, що гуртувалися біля Л. Черк. і були без заняття, та для політичної газети „Голос Народа“.

Крім того покликала оборона обвинуваченого свідків ще на такі обставини: що Л. Черк. опустив підпаємцеві маєтків Костинева та Білки із. Перльмутерові під покришкою вимовлення вищих рат чиншу на найближчі літа цілком без потреби таку значну суму, що підпаємець заплатить титулом чиншу Нар. Домові за час свого винайму на 40 сотнарів пшениці і 40 сотнарів жита менше ніж заплатив би на основі умови з попереднім комісаром Народнього Дому; що д-рові Овчарському виплатив обвинувачений титулом відступного за розвязання умови про винайм салі Нар. Дому з приналежностями суму на 1500 долярів більшу від тої, яку пропонував попередній комісар Народнього Дому; що зі суми 700 долярів, піднятих без книжкового переведення з каси Нар. Дому ще в квітні 1926 р. нібито на кошти вироблювання позички для Нар. Дому в Рільному Банку або в Банку Господарства Краєвого, не зложив Л. Черкав. рахунків аж до дня 28. жовтня 1926 р. і не відомо на яку ціль тих грошей ужив, бо ні директорам банків ні синдикам, що могли децидувати про позичку ніякої нагороди давати не потребував; що прив. обвинитель підняв з каси на свій бон з написом „на податкові історії“ суму кількасот золотих і з тієї суми не вирахувався і не звернув її до каси Нар. Дому по день 28. жовтня 1926 р.; що всякі більші суми на виплати доставцям і підприємцям, а з окрема будівничому, що мав перевести ремонт „Нар. Дому“ і за виплачені йому нібито кількадесять тисяч золотих виконав роботи вартости найбільше кількох тисяч золотих, прив. обвинитель Л. Черкав. підіймав з каси Н. Д. особисто, робив виплати поза урядовим льокалем Нар. Дому і без участи касового і канцелярійного персоналу, — так підняв особисто і без участи касового персоналу зачет на позичку з Банку Господарства Краєвого в сумі кількадесяти тисяч золотих, з яких віддав до каси Н. Д. лише суму 2000 золотих, а решту видав нібито на зачети для названого будівничого, на уморення позатяганих ним же в імени інституту векслевих і інших зобовязань, через що вся контроля над висотою роблених у дійсности виплат і відповідальність за ті виплати зі сторони заприсяженого касового і канцелярійного персоналу стала неможливою; що Л. Черкав. продав біля 1200 дубів, а радше 1000 кубічних метрів дубини з нерубаного досі ліса в Білці, перемишлянського повіту за таку низьку ціну і під такими некорисними для інституту умовами щодо способу обраховування призначених на це кубічних метрів деревної маси і щодо інших умов продажи, що урядник а рівночасно лісовий інжинір тернопільського воєвідства, висланий для провірення тієї справи, сказав при свідках, що таку трансакцію міг запропонувати тільки чоловік несповна розуму або несовісний, а львівське воєвідство відкинуло внесення Л. Черкав. на затвердження того контракту, а затвердження його наступило щойно по зофероданню купуючим додаткової суми 300 ам. долярів за „віддадки“ понижче 20 центимет грубости (проєктований контракт передбачував ціну дубини 2·50 амер. дол. за кубічний метер, а ціна тоді була біля 4 дол.); що Л. Черкавський побирав з канц. Нар. Дому без ніяких обмежень добові (дієти) в висоті держ. урядника VI. ранги, а також титулом зачетів на видатки по 500 зол. — тобто разом понад 920 зол. щомісячно і не зложив з ужиття тих грошей ніякого рахунку; що Л. Ч. брав з каси Нар. Дому і видавав на подорожі інших осіб до Варшави та інших далеких міст Польщі без ніякої користи і потреби для Нар. Дому значні суми, бо сотки і тисячі золотих і з тих сум не вираховувався; що при нагоді своїх поїздок до Варшави та інших віддалених місцевостей брав значні, до 300 зол. доходячі суми на приняття та частування неозначених ближче осіб, — на шампанські вина і т. п., хоч на репрезентаційні видатки побирав щомісячно зачети, як це вгорі сказано. Крім того покликала оборона ще цілий ряд свідків на інші обставини, що кидають яскраве світло як на господарку Л. Черкавського народнім добром так і на його „місію“ на становищі наказаного комісара Народнього Дому. Між покликаними є крім урядників Нар. Дому і втягнених через ділові звязки з Черкавським в деякі його „подвиги“ ще такі особи: уряд. льв. воєвідства Пісарський Ф., Загурський К., Яновський К., що переводили урядово контролю господарки Черкавського; о. Д. Шуль, парох Білки, д-р К. Левицький, п. Іван Ліпшинський, о. В. Скобельський, покликано теперішнього ком. Н. Д. Вербицького, директора департаменту політичних справ у Варшаві д-ра К. Світальського, начальника виділу для справ нац. меншостей при міністерстві внутрішніх справ д-ра Сухенка і директора львівського відділу державного Рільного Банку Я. Канського. Поприте поставила оборона ще цілий ряд внесків на зареквірування деяких актів з львівського і тернопільського воєвідства, що відносяться до господарки Л. Черкавського, зареквірування численних актів, квітів, контрактів, що походять з часів „правління“ Черкавського й актів повітового суду С. І. у Львові.

Похід на Пекін.

Метою кантонців — зєдинення Китаю. — Демонстрація японської фльоти. — Спільна команда чужинних армій. — Що діється в Шанґаю?

Льондон, 28. березня 1927.

Чанг-Кай-Шек заявив представникові Брітіш Юнайтед Прес, що плянує похід на Пекін. Головною метою кантонців є привернути єдність Китаю. Похід на північ зачнеться негайно. Одна армія буде машерувати здовж побережа в напрямі Шантунгу, а друга здовж залізничого шляху Шантунг-Пекін. Ген. Фенг-Ченг зачне кампанію проти Пекіну з армією, яку зібрав у Монголії. Вона має 200.000 людей. „Дейли Телеграф“ повідомляє зі Шанґаю, що між французькими, англійськими й американськими властями прийшло до порозуміння, на основі якого команду над міжнародніми військами обійме ген. Донкен. „Таймс“ повідомляють із Пекіну, що ген. Чанг-Тсо-Лін заявив журналістам, що совіти уплянували трагедію, якою театром був Нанкін. Ген. радить дальше співпрацювати з великими державами проти більшовиків.

Льондон, 28. березня 1927.

На просьбу японців, що живуть в Китаю, японський уряд закорд. справ постановив вислати 8 торпедовців до Шанґаю і часть першої ескадри до Чінг-Тау. Японський уряд хоче уладити на побережах північного і південного Китаю велику демонстрацію фльоти. Ген. Пai-Чінг-Гі і Чанг-Кай-Шек узяли участь у великих зборах, що відбулися у китайській дільниці Шанґаю. Збори ухвалили резолюцію, в якій домагаються негайного звороту чужинних концесій у Шанґаю і поручають почати новий ген. страйк. Є чутки, що заг. професіональний союз робітників постановив силою усунути барикади, що відділюють міжнар. концесії від китайської території. Плянують масовий наступ на барикади.

Італія проти міжнародньої анкети.

Білгород, 28. березня 1927.

Всі білгородські часописи стверджують, що Італія відкинула проєкт, щоби перевести військову анкету обабіч альбанського кордону. Югославянський уряд вислав до урядів у Парижі, Льондоні і Берліні ноту, що конче треба перевести слідство по обох боках кордону. Часописи стверджують, що альбанська справа не дасться полагодити в безпосередніх переговорах між Білгородом і Римом, бо це рівнялося би відложенню конфлікту, а не його ліквідації. Тіранський пакт є причиною всіх непорозумінь, тому альбанську справу слід би полагодити переговорами між великими державами, евент. в Лізі Націй. Лише так вдасться вдержати мир на Балкані.

Мадярщина у протибільшовицькій лізі?

Будапешт, 28. березня 1927.

Мадярський премієр гр. Бетлен іде до Риму 6. або 7. квітня. У звязи з тим часописи пишуть, що Мадярщина в найближчому часі прилучиться до протибільшовицького фронту, до якого входили би: Фінляндія, Естонія, Латвія, Литва, Польща, Румунія і Болгарія.

Скоропадський у Гінденбурґа?

Варшава, 28. березня 1927.

А. Т. Е. повідомляє з Берліна, що минтижня відбулася там довірочна нарада б. гетьмана України Павла Скоропадського з през. Німеччини Гінденбургом. Темою наради була справа матеріяльної підтримки української еміґрації.

Завалилася 3-поверхова камяниця.

Львів, 29. березня 1927.

Вчора около 5 години рано завалився третій поверх 3-поверхової камяниці при вул. Озочевій ч. 12 (Краківське). На цьому прибудованому поверсі ніхто не мешкав, тому не було жертв у людях. Власти опорожнили цілком камяницю з льокаторів і помістили їх в околичних мешканях і крамницях.

Біржа.

Гроші.

Американський доляр 8·93—8·93.50, канадійський доляр 8·89—8·90.50. Банк Польський платив за доляри у готівці 8·89, Ню Иорк 8·92, англійський фунт 43·41, швайцарські франки 171·93, французькі франки 34·00, італійські ліри 40·85, чеські корони 26·48, австрійські шілінги 125·69, німецькі марки 211·50, данціґські гульдени 173·10.

Збіжже.

Пшениця двірська 53·00—54·00, пшениця селянська 49·50—50·50, жито гал. 39·00—39·50, ячмінь броварний 41·00—42·00, ячмінь на мливо 32·50—33·50, ячмінь пастівний 30—31·00, овес 33·00—34·00, кукурудза румунська 26·00—27·00, бараболя пром. 8·25—8·75.

Стрийський процес.

Розправа проти 43 робітників.

Стрий, 28. березня 1927.

Нині вперше зявився на салі розправ св. Мих. Насінник. Його справа досі була вилучена, бо він лічився в шпиталі наслідком сальви, даної до демонстрантів. Та він не міг зізнавати, бо зараз дістав епілептичного атаку. Свідок Мосьонгевич, начальник вязниці в Стрию, каже, що підчас транспорту вязнів арештований Штернбах укусив його в палець. Підчас переслухання канцеліста Юрчишина зімліла обвинувачена Денисова. Її винесли зі салі. Лікар ствердив у неї виснаження наслідком голоду. Оборона зажадала відложення розправи аж до ствердження здоровля Денисової. Розправу відложено до завтра.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** У вчорашньому числі „Діла“ сконфісковано два місця зі статті В. Левицького „Українське віче в Парижі“ й цілий допис про протипольське віче в Брукселі. Це 27-а чергова конфіската в цьому році.

— **Де наша честь?** Пишуть нам: Недавні іменини Пілсудського зазначилися у нас ріжними більшими й меншими вихилясами деяких людців, що межують коли не з національною зрадою, то у всякому разі з безхарактерністю. Як скваліфікувати подвиг о. Петра Янева в Гнилій, пов. Турка, нехай осудять самі читачі. А саме він не тільки відправив парадну Сл. Божу на інтенцію Пілсудського, але виголосив ще й промову, яку закінчив многоліттям. Після того відспівано в церкві „Многая літа“ і „*Boże, coś Polskę*“. До чого то вже доходить?

— **Нові польські станиці.** На днях утворено на Волині три нові римо-кат. парафії, а саме в Грушвиці, Томашгороді і Римачах. — В польській пресі подано звідомлення з діяльности „Кола Т. Ш. Л.“ в Снятині. З нього довідуємося, що заходами його управи переведено основно наміри його управи ... переведено основно права у Волчківцях і куплено там площу під будову „Дому Людового“. Крім того викінчено „Дом Людови ім. Б. Хороброго“ в Стецевій, де зачалася теж будова костела. Дуже гарний дім для читальні Т. Ш. Л. набуто в Залучу завдяки марш. д-рові М. Кшиштофовичеві. На освітньо-суспільному полі розтягнено пильну опіку над читальнями Т. Ш. Л. в Стецевій, Волчківцях, Потічку, Залучу Горішнім, Залучу-Дворець і Микулинцях.

— **Військові вправи резервістів.** В цьому році будуть покликані на військові вправи рядовики резерви отсих річників: 1) на чотиротижневі вправи підстаршини і рядовики піхоти, тяжків і лучби: з річника 1902; з річника 1900 і 1895 підстаршини і рядовики резерви всіх родів зброї і служби, крім воєнної маринарки, котрі з якогонебудь приводу не відбули приписаних вправ у р. 1925, згл. 1926; з річника 1893, 1891 і 1890 підстаршини резерви всіх родів зброї і служби, крім воєнної маринарки; з річника 1903, 1902 і 1901 рядовики резерви воздухоплавства (літаючий персонал, пільоти і воздухоплавні стрільці), а також бальонів (приспособлюючі); 2) на тритижневі вправи з річника 1898, 1897 і 1896 рядовики резерви воздухоплавства, вище вичислені. — Всі інтересовані дістануть з ПКУ поіменні карти покликання. Ті, що занедбали зголошення останньої зміни адреси, повинні безпроволочно подати її в громадськім або мельдунковім уряді, щоб оминути прикрости й адміністраційних кар. Звільнено від вправ тих, що їх перенесено до резерви в біжучім або минулім році, тих що відбули вповні приписану службу в резерві, перебувають за дозволом військової влади за границею, є в посіданні синьої мобілізаційної карти, перебувають у слідчім арешті або вязниці на основі судового вироку. На випадок важних особистих перешкод або за рекламацією покликаних державних інституцій самоуправних або тих приватних, що працюють для війська, можна одержати пересунення речинця вправ на пізніший турнус біжучого року. Ближчі інформації можна одержати в громадських урядах, а у Львові в маґістраті й дільницевих комісаріятах.

— **Залізничі леґітимації для емеритів.** На засіданні соймової бюджетової комісії ухвалено свого часу резолюцію про признання всім емеритам займанних держав аналогічних залізничих пільг які признано емеритам польським. На пленарнім засіданні сойму 22. березня ц. р. ухвалено між ін. і повищу резолюцію.

— **Доразовий суд у Львові** має відбутися в половині цього тижня. Перед судом стануть: Іван і Микола Паньків за те, що в минулім тижні напали в Дорнфельді на господаря Равха і його жінку Софію, яких смертельно поранили. В понеділок був у Дорнфельді прок. Сивуляк і слідчий суддя Козіковський.

— **Вломи.** До мешкання Р. Яворської (ул. Новий Світ 18) вломилися злодії і забрали біжутерію вартости 1060 зол. — У Г. Вайдової при вул. Льва Сапіги 61 забрали вломники в той самий спосіб жіночу торбину, золотий ланцюшок і 25 зол. готівкою. З магазину ф-и Естеррайх і Амарон вкрали 50 кг. олова.

— **Нещасливі випадки.** Анна Янковщак, служниця у Ф. Робесберга при вул. Вроновських 10, напилася сільного квасу, щоб себе отруїти. Причина невідома. — Марія Гришкова дісталася під колеса поїзду між Борщовичами й Полоничами і втратила обі ноги. — Семен Команицький з Черемхи, пов. Сянік, відрубав у приступі божевілля голову Олені Біґот у хвилі, як вона доїла корови. Опісля почвертував її тіло й похоронив під підлогою. — Брониславa Бурлаківна, з села Павлосева пов. Сянік, забила ударом молотка свою товаришку Мазуркевичівну, сподіваючися, що вона має богато грошей. Убийства доконала в полі, на дорозі до залізниці. Бурлаківну арештовано й вона призналася до злочину.

— **Аристократи-убийники.** З Варшави повідомлюють, що ексгумація тіла княгині Марії Любомірської і розсліди тенесів покійної виявили, що вона померла передчасно наслідком того, що їй давано до поживи потовчене на порошок шкло. Таким чином її родина бажала позбутися її, щоб дістати в руки її майно, чого й доконала. Від смерти кн. Любомірської минуло вже кілька літ.

— **„Хай живе більшовицька монархія“!** Бувший великий князь Кирило, що, як відомо, претендує до російського царського престолу і називає себе царем Кирилом, оголосив у „*Kreuzzeitung*“ відозву „до російського народу“. У відозві він зясовує свою програму так: „Майбутній російський державний устрій буде більшовицьким царством (монархією). Парляментаризм злиденно не дописав слове у всіх державах. А з радянською системою російський нарід не лише погодився, але й запривязався. Тому не слід усувати її“. Дальше „цар“ Кирило пояснює, що плянує організацію радянської монархістичної системи. На чолі тої радянської системи мав би стати, очевидно, цар, в даному разі сам Кирило.

— **З жіночих рекордів.** Відомо, що одним із найбільших сучасних рекордів жіноцтва — це його реформа одіння. Один часопис у Шікаґо хотів дізнатись точно, наскільки жінка перевищає мущину в одя-

ганні і розіслав сотки репортерів на масове інтервю, щоб питати кожного, кого зустрінуть, як довго він одягається. Який був результат анкети? Що жінки одягаються швидше. 15 хвилин на повне прибрання себе — рекорд сучасної жінки. Американський мущина потребує на це 21 хвилин. Щож, заждемо, аж жінки почнуть носити штани, ковнірики, краватки і будуть голитися. Тоді побачимо, хто буде швидше вбиратися.

— До П. Т. Членів Т-ва опіки над українськими еміґрантами. Пригадується, що в середу 30. ц. м. о годині 5-тій пополудні відбудуться III. Загальні Збори Товариства. § 10. Статута постановляє, що звичайні члени Товариства тратять членські права в наслідок неплачення вкладок протягом одного року. Тому взивається членів, щоби безпроволочно вирівнали залягаючі вкладки. Виказ членів і виказ заплачених вкладок можна провірити в канцелярії Т-ва при вул. Костюшка 1 а. — *Управа Т-ва Опіки над українськими еміґрантами у Львові.* 1817 1-1

Дописи.

Тернопіль. *(Руїнницькі подвиги радикалів).* В дописи „Діла" ч. 46. з 2. ц. м. розказали ми подрібно сумну історію Повітового Товариства Кредитового в Тернополі, що в останніх двох роках стало предметом неперебірчивих безпощадних атаків шестичленної горстки тернопільських радикалів докторів прав — Лисий, Олійник, Ладика, Онуферко, Брикович і Чумак Єлисей —, а з окрема чотирьох перших, бо два останні особисто не авантуруються, а д-р Чумак на останніх зборах навіть не явився. Галасливі крикуни адвокати д-р Лисий і д-р Олійник та кандидати адв. д-р Ладика і д-р Онуферко розвинули свою живу „діяльність" в напрямі здобуття філії „Просвіти" і Повітового Тов. Кредитового для своїх особисто партійних цілей, що їм не вдалося і не вдається. З цитованого допису відомо, що Рада Надзірна згаданої кооперативи виключила одноголосно на своєму засіданні 8. лютого ц. р. всіх вище вичислених панів з членів кооперативи за їх шкідливу для кооперативи діяльність, вичеркуючи рівночасно згідно з постановою загальних зборів з 23. грудня 1925 р. всіх тих, що до кінця 1926 року не доповнили свого уділу. Мотиви виключення і вичеркнення зі списку членів були чисто річеві, подиктовані постановами статута і оглядом на добро кооперативи. Але інакше це зрозуміли радикальні доктори. Опираючися на брехливих видумках і перекручуючи подійсний стан справи, розкинули по повіті сотні примірників друкованих на машині відозв до селян, завзиваючи їх до участи — навіть нечленів — у загальних зборах 3. березня ц. р. Цю погромницьку відозву позволимо собі подати з оригіналу в цілости на доказ „культурности" молодих радикальних провідників:

Тернопіль, дня 24/2 1927. р. Високоповажаний Товаришу! До мужицької шкіри наглядно добираються вже доморослі наші українські хулігани. Наглядний доказ цего, що того мужика, який своєю кервавицею збудував наші інституції, викидають з тих інституцій, щоби на хлопськім дорібку тепер панувати. В Вашім селі певне вже відомо, що теперішні правителі Повітового Товариства Кредитового в Тернополі виключили всіх мужиків з товариства, а позіставили в нім лише попів, паламарів і всяких своїх прихвостників. Зробили це на те, щоби дня 3. марта 1927 р. члени товариства мужики не мали права забирати голосу і розпоряджатися своїм дорібком. На щастя це виключення вилами на воді писане. Всі отже селяне, які були членами до війни і членами тепер, мають громадно явитися на загальних зборах Повітового Товариства Кредитового в Тернополі в четвер дня 3. марта 1927 р. о год. одинадцятій перед пол. в салі Міщанського Брацтва.

Попи і їх прихвостні спровадять на цей день поліцію до Міщанського Брацтва, щоби нашого мужика не пускала на салю, а в такім случаю всі товариші селяне гідно запротестують проти попівсько-панського хуліганства і зобачать наглядно, в який спосіб поступається з мужиком, коли його дорібком завідується. Просимо Вас, щоби Ви обяснили всім своїм односельчанам о що річ іде і безусловно стягнули всіх членів Повітового Товариства Кредитового на збори. Список членів залучаємо. Коли би кого поминено, то сам може явитися. В цих справах устно можна поінформуватися у канцеляріях д-ра Олійника, д-ра Лисого і д-ра Степана Бриковича. В дни зборів Кредитового Товариства по зборах відбудеться довірочна нарада членів Товариства при участи делегатів зі Львова, а про льокаль можна буде довідатися у вище названих канцеляріях. — За Комітет: д-р Ладика, д-р Онуферко.

Ця погромницька відозва мала деякий успіх тим більше, що аранжери її особисто їздили перед зборами у деякі села, щоби спровадити своїх однодумців. Участь у зборах заряджено за леґітимаціями, які видавано перед входом на салю. В год. 12 в пол. явилися у салі нарад голова Ради Надзірної проф. Іван Боднар і член Управи о. Вол. Громницький та д-р Степан Баран в товаристві нотаря Иосифа Прашіва, що мав списати урядовий протокол з перебігу нарад. Нарад один з радикальних командантів привів зі собою кількадесять молодих людей, що не були і не є членами кооперативи, а тим самим не мали права вступу на збори. Цей гурт лавою під проводом студента Богдановича з Пронятина з криком кинувся на входові двері, що під напором подалися і з лоскотом упали на салю. Щастя, що стоячі недалеко в час відскочили, а то спадаючі тяжкі двері могли декого вбити, або що найменше тяжко покалічити. В цей спосіб на салю нарад вдерлося около 200 нечленів. Виключені радикали доктори явилися всі крім Чумака, предкладаючи друковані на машинах повновласти сільських кооператив.

За столом засіли нотар з протоколянтом, проф. Боднар і д-р Баран. Проф. Боднар хотів отворити збори. На денному порядку було тільки затвердження Управи і вибір одного члена Ради Надзірної. Проф. Боднар взивав що хвилі надармо до спокою і до того, щоби нечлени, що не мають леґітимацій, покинули салю нарад. Не помагало нічого. Д-р Лисий, д-р Олійник і д-р Ладика раз по разу вискакували на крісла підбурюючи нечленів, щоби не уступали з салі. Хвилями приходило до рукопашної розправи і присутні були свідками згіршаючих сцен. Під адресою Лисого, Олійника і Ладики що поводилися негідно та некультурно, падали некультурні оклики, а коли вони хотіли промовляти з крісла чи лавки, зараз хтось з міщан або селян кидався на них, вивертав крісло чи лавку і нефортунний промовець скочувався в товпу. Присутні селяне дивилися на те все як на комедію, а всім тверезо думаючим соромно було глядіти на тих „інтеліґентних" авантурників. Як би так встав з гробу пок. Евген Олесницький і подивився на прилюдну поведінку молодих радикальних адвокатів, то з жалю і і сорому добровільно положився би в могилу.

Коли некультурні вигуки тревали три години, проф. Боднар заявив, що нинішні збори не відбудуться по причині авантур. З перебігу списано опісля нотаріяльний протокол, якого відпис переслано окружному судові в Тернополі.

Рада Надзірна скликала вже нові загальні збори (з черги четверті) на четвер 31. березня ц. р. год. 12 в пол. з тим самим денним порядком і подбає про те, щоби дикі авантури вже більше не могли повторитися. Обовязком свідомих громадян і громадянок членів Пов. Тов. Кред. є явитися на ці збори і не допустити до того, щоби гурток авантурників і громил дальше розбивав збори і нівечив дорібок 28-літної праці наших передових громадян. Вкінці з обовязку зазначуємо, що той сам комітет гуртка тернопільських радикалів видав дня 16. березня ц. р. нову відозву — і розіслав по повіті — не менше погромницьку як перша, з зазивом, щоби виключені і вичеркнені явилися на збори 31. березня. Мають вони намір робити нову авантуру, бо до творчої роботи вони цілком неспосібні — тільки до авантур і погромів. Але і на них найдеться рада!

Очевидець.

Лист до Редакції.

Прошу не відмовити в умищенні на сторінках Вашого поважаного часопису отсього мого листа:

Стверджую, що нотатки в деяких органах польської преси з приводу мого комунікату з дня 23. ц. м. про розлам в Сельробі не відповідають змістові того комунікату. Рішуче застерігаюся проти приписування мені польською пресою інтенцій, яких я не мав.

Варшава, 25.III. 1927 р.

Павло Васильчук
посол до сойму.

Всячина.

„Ліхтарня померших". Кілька літ тому виставили в Токіо песу „Ліхтарня померших". Актор, що грав у ній головну ролю, забився небавком несподівано, їдучи в авті, до театру. Другий, що його заступив, кілька днів пізніше осліп на сцені. Від цього часу, після кожної вистави цієї песи, трапляється якесь нове нещастя. В однім провінціяльнім театрі, який почав її грати, пожежа знищила ціле уладження театру підчас вистави. Від цього часу ніхто з акторів не хотів брати в цій песі участи. Та кілька тижнів тому великий японський актор Оноте Кікуґоро заявив, що заграє найбільше „кляту" головну ролю в цій песі. Театр був повніський кілька вечорів. Та ось нежданo акторові вмерла дома мати, яка зовсім була здорова. Кікуґоро грав далі, але так сильно занедужав на сцені, що його відвезли до хати. Японські лікарі не знають, що йому є. Публична опінія каже, що це помста померших. Европейські лікарі твердять, що це звичайна автосуґестія, але їм ніхто не вірить. Цікаве, чи швидко найдеться новий сміливець, який схоче доказати японцям, що вони є жертвами пересудів.

Ріжні дива. Люди, яким треба вірити, бо пишуть таксамо в часописах, як я, впевняють, що цими днями помер у Вятці якийсь Бубнов, суддя, що за останніх 10 літ майже зовсім не спав. Підчас війни його ранили в голову і з цього часу терпів на безсонницю. Усипляючі середники томили його. Дві-три годині сну вистарчало йому на тиждень. Одначе безсонниця підривала щораз більше його організм. — Якийсь канадійський старшина побився об заклад, що перейде на руках із Дебліна до Бельфасту, себто 160 км. Він є вже в половині дороги. Його супроводить коза, що тягне візок із шатром і ріжною посудиною. — Минулого тижня мешканці одної париської дільниці звернулись до поліції з проханням переловити „духа", який точно в 2 год. уночі переходить самотною вулицею весь білий. Богато людей його бачило, а ніхто не міг його зловити, бо він щезав. Також численним аґентам не вдалось його піймати. Ті, що вірять у духів, не сумніваються в правдивість явища, а зате недовірки глузують.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру:

Томашів Любельський:

Второк 29. III. — Діти Агасфера.
Середа 30. III. — Ой не ходи Грицю.
Четвер 31. III. — Вій.

Переорганізований на правдивих кооперативних основах Новий Український Театр вже від місяця дає вистави по всіх більших містах і тішиться великим успіхом. Репертуар Театру побільшено о кілька нових штук. Особливу увагу звернув Театр на сторону декораційну і гардеробу. Вже закінчені арт. художником п. Боровиком нові декорації на „Ревність", „Базар" і „Сім повішених". Зроблені заходи, щодо сформування орхестри. Є вже заанґажованих 6 осіб. Режісерію проводить відомий артист п. М. Бенцаль. Адміністративною ділянкою керує адміністратор П. Карабіневич. 1818 1—8

Впр. оо. душпастирям, які наміряють малювати свою церков, раджу, щоби негайно порозумілися з „ДОСТАВОЮ", (Львів, вул. Домініканська, 11.) В цій хвилі є свобідні два артисти-малярі (першорядні сили), за яких роботу „Достава" дає повну поруку, що вона буде виконана артистично, відповідно до вимог нашого стилю і обряду, а при тім дуже дешево. — *о. В. Лициняк.* 1800 3-3

Звичайні Загальні Збори

Кредитово-торговельної Спілки, кооперативи з обмеженою порукою в Радехові відбудуться 7. квітня 1927 (Благовіщення) в салі місцевого Народного Дому о год. 1. пополудні. Порядок нарад як Господарсько-кооперативний Часопис.

НАДЗІРНА РАДА.

Загальні Збори

Тур. Спорт. Т-ва „Ропник" в Бориславі відбудуться дня 10. квітня 1927 о год. 4-й пополудни в салі Нар. Дому, після програми, як слідує:

1. Відчитання протоколу Загальних Зборів з року 1926.
2. Звіт з діяльности за рік 1926.
3. Вибір нової управи.
4. Внесення.

Інж. Ксьонжек Богдан, голова. Сушків Володимир, секретар.

Подяка.

З глибини душі складаємо отсим щиру подяку за віддання послідної прислуги нашій Найдорожчій, незабутній Матері, Бабуні й Прабабуні.

А саме: Впр. крилошанинові й деканові Теребовельщини о. Ст. Мохнацькому за провід в похоронах, відправлення Служби Божої й виголошення зворушаючого останнього слова. Впр. о. Барановському, пароховi Дарахова за участь в похоронах й уділення послідної потіхи Покійній, Впр. о. Декайлові зі Струсова за відправлення Служби Божої і похоронів, Впр. о. юбілятові А. Тимусові, пароховi Гумниск, Впр. о. катехитові Кузьмі з Теребовлі за участь в похоронах. Також Впр. о. Цегельському, пароховi Струсова, який за слабости не міг взяти участи в похоронах, відправив в той день Службу Божу за спокій душі нашої Дорогої Покійниці.

Рівнож дякуємо Впов. Панам паніям церковним островецьким, теребовельським і гумниському за уділ у відправі похорону.

Щиро дякуємо й Вп. Паням деканової Мохнацькій та пароховій Барановській, що приїхали на похорони й несли нам слова потіхи, не менче дякуємо й Шан. Громадянам села Острівця, що своєю численною участю звеличали сумний похоронний обряд.

Зокрема з цілого серця дякуємо тим за численні устні й письменні знаки спочуття й слова потіхи, які дістаємо від наших щирих другів і добрих приятелів.

Велике, щире Спасибіг Вам усім!

Олена Кисілевська, д-р Володимир Січинович, діти: Ольга й о. Пл. Карпович, внуки, в котрих домі в Острівці померла Покійниця, враз з другими внуками, правнуками й праправнучкою.

Присилайте передплату!